

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ИНСТИТУТ ПО ПСИХОЛОГИЯ

Рег. № 457900-393 екз. № 1
10.07 2018г.

ДО

Председателя на Комисия по здравеопазването
Председателя на Комисия по образованието и науката
44-то Народно събрание на Република България

СТАНОВИЩЕ

ОТ

Институт по психология - МВР

ОТНОСНО: Законопроект за съсловната организация и дейността на психолозите в Република България, дата на постъпване: 29.06.2018г., внесен на основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,

Регламентирането на дейността на психолозите в България и въвеждането на единни стандарти и критерии за практикуването на психологията като професия, е предмет на обсъждане в професионалната общност от дълги години като наложителен и обществено значим проблем. Институтът по психология-МВР като цяло подкрепя регламентирането на професията „психолог“.

Предложеният законопроект за съсловната организация и дейността на психолозите в Република България представлява опит за създаването на професионален регламент за дейността на психолозите. Същевременно се нуждае от сериозно прецизиране и съгласуване с цялата професионална общност, независимо от членството им в Дружеството на психолозите в България (ДПБ).

Инициатор за внасяне на проектозакона в Народното събрание на Република България, е само Дружеството на психолозите в България (ДПБ), което е неправителствена организация с доброволно членство. Необходимо е да се отбележи, че проектозаконът е внесен след

ограничени дискусии, на които няма представителност от страна на ключови заинтересовани страни, каквито са висшите учебни заведения, научно-изследователски институти и центрове, както и всички специалисти, практикуващи професията „психолог“. Именно липсата на съгласуваност в рамките на гилдията, буди недоверие и притеснения относно начина, по който ще бъдат реализирани регулацията и контролът върху упражняването на професията.

1. От текста на законопроекта става ясно, че контролните функции върху професията ще бъдат съсредоточени изцяло в Камарата на психолозите в България. Монополизмът, който прозира от законопроекта, застрашава сериозно интересите на активните психолози в България и създава предпоставки за сериозни корупционни практики (чл.5).

2. Предпоставка за непрозрачни практики и конфликт на интереси представлява съсредоточаването на всички функции в един и същи орган, а именно: организацията на дейността на съсловната организация (чл. 1), професионално утвъряване, повишаване на квалификацията и удостоверяване на професионалната правоспособност (чл.25, т.4), както и санкциониране (по чл. 29 и чл.30).

3. В чл. 30 са посочени санкциите, сред които е „глоба в размер от 1 до 5 минимални работни заплати“, но няма яснота как е избран именно такъв размер на глобата. Така, на практика, механизмът на санкциониране остава непрозрачен. Така формулиран текстът би могъл да доведе до произвол и фиволно прилагане на налаганите санкции.

4. От проектозакона става ясно още, че Камарата на психолозите има претенцията да определя професионалната пригодност на психолозите в Р България. В това число поставя под въпрос образователно-квалификационните степени, придобивани във висшите училища. В чл.30, т.3 е заложено дори заличаване от Публичния регистър на психолозите, при нарушения по чл.29, което, според проектозакона, означава, че „заличеният“ професионалист няма право да практикува за дадения период от време (според чл.4).

5. В мотивите към предлагания законопроект е посочено, че актовете за нарушения ще се съставят от Комисията по професионална етика и от Комисията по професионалните стандарти, но тази дейност ще се базира за Закона за административните нарушения. Тук има противоречие, тъй като нарушаването на етичните изисквания към работата на психолозите и неспазването на професионалните стандарти не са „административни нарушения“. Като допълнение на това, в чл.15, ал.3 е посочено, че заседанията на Комисията по етика са закрити, като подобна липса на прозрачност създава възможност и предпоставки за злоупотреби и лични саморазправи.

6. Чл. 32, ал. 2 предвижда актовете на Комисията по професионална етика да се решават с „обикновено мнозинство“, а те могат да доведат до заличаване от Публичния регистър. След като законопроекта предвижда психолози, които не са вписани в Публичния регистър, да не могат да упражняват професията си, би следвало подобно тежко наказание да се взема с „квалифицирано“, а не с „обикновено мнозинство“.

7. По отношение задължителното членство на психолозите в предложената Камара на психолозите, считаме че е цел утвърждаване на високи професионални стандарти в различните направления на дейност, следва институциите да бъдат въведени като гарант. В този смисъл, следва да се помисли дали членството трябва да бъде еднолично, или представително.

8. Считаме, че регулирането на психологичната професия трябва да се подчинява на единна визия, т.е. споделена от психологичната гилдия, но също така и чрез системно градирание на законовите основи – например, следва първо да бъде създаден Закон за психологичните услуги, който да гарантира качеството на предлаганите услуги и съответно да

защитава потребителите, и на основага на който би могло да се създаде съсловна организация.

В заключение, изразяваме своето несъгласие с текста на така предложеня Законопроект за съсловната организация и дейността на психолозите в Р България. Смятаме, че законопроектът трябва да бъде върнат за доуточняване и изчистване на проблемните пунктове, да бъде предложен за обсъждане, в което да вземат участие всички заинтересовани страни.

09.07.2018 г.

ЗА ДИРЕКТОР НА
ИНСТИТУТ ПО ПСИХОЛОГИЯ МВР
Даниела Николова
(Съгласно заповед рег. № 8121К-7612/02.07.2018 г.)

